

Hawaii Department of Transportation

Konektado-FTA a Department of Transportation Title VI a Prosidyur ti Panagreklamo

I. Ti Prosidyur ti Panagreklamo ti HDOT para iti Publiko a Panagreklamo gapu iti Federal Transit Administration (FTA) a Maas-asistiran a Programa ken Aktibidad

Saklawen dagitoy a prosidyur dagiti reklamo iti ruar para iti maas-asistiran a programa wenno aktibidad ti FTA maibasar iti Title VI ti Civil Rights Act ti 1964, 42 U.S.C. 2000d, *et seq.* 49 CFR Part 21. Dagitoy a reklamo saklawenda ti diskriminasion gapu iti puli, kolor, wenno nasion a nagtaudan.¹ Amin a Title VI a reklamo ket irekord ken imonitor ti Program Specialist ti Title VI kas paset ti proseso ti panagimbestigar.

Dagitoy a prosidyur saanda a lapdan ti agrekreklamo a mangipila iti pormal a reklamo iti sabali nga ahensia ti estado wenno gobierno federal wenno pribado nga agpabalakad gapu kadagiti reklamo a mangak-akusar iti diskriminasion.

II. Dagiti Prosidyur

1. Asinoman a tao wenno tattao a mamati a naipakitaanda iti diskriminasion maibatay iti Title VI ti Civil Rights Act ti 1964, Exec. Order 13166 wenno Exec. Order 12898 ket mabalin a mangipila iti naisurat a reklamo, nga usarena ti Complaint Form iti website ti HDOT OCR, iti Office of Civil Rights (OCR) ti HDOT, 200 Rodgers Blvd., Honolulu, Hawai'i, 96819, HDOT-TITLEVI@hawaii.gov, fax: 808 831-7944. Mabalin a maibuson dagiti reklamo wenno personal nga isumitir. Dagiti na-e-mail wenno nai-fax a reklamo ket masapul a sarunuen ti nayimprenta a kopia nga addaan oriinal a pirma. Kitaen ti:
<https://hidot.hawaii.gov/administration/files/2021/08/Revised-HDOT-FTA-TITLE-VI-Complaint-Procedures-08052021.pdf>.
2. Ti pormal a reklamo ket masapul a maipila iti uneg ti sangagasut-walopulo (180) aldaw ti maipagarup a tignay a diskriminasion wenno ti petsa idi naammuan ti/dagiti agrekreklamo ti maipagarup a diskriminasion, wenno sadino nga adda kasta nga agtultuloy nga aramid, ti petsa ti kaudian a kaso ti diskriminasion. 49 CFR 21.11(b).
3. Ti reklamo masapul a madanonna dagiti sumaganad a makalikaguman:
  - a. Masapul a naisurat ti reklamo ken pinirmaan ti/dagiti agrekreklamo.
  - b. Ited ti petsa ti maipagarup a tignay a diskriminasion; petsa no kaano a naammuan ti/dagiti agrekreklamo ti maipagarup a diskriminasion; wenno ti kaudian a petsa ti tignay a diskriminasion.

---

¹ Dagiti maipagarup a reklamo ket mabalin met a konektado iti pakaseknan iti lengguahe a maawatan (Exec. Order 13166) ken patas a pannakatrato (Exec. Order 12898) nga agkasapulan iti imbestigasion maitunos iti masakalaw nga ipapaay ti Title VI.

- c. Ipaay ti detalyado a pannakailadawan dagiti isyu pakairamanan ti nagnagan ken job title dagidiay nga indibidual a maibilang kas agsumbangir a dasig ti diskriminasion.
- d. Masapul a naisurat dagiti reklamo ken maibuson wenno personal a maisumitir iti OCR. No nai-email wenno nai-fax ti reklamo, masapul a maipatulodto met laeng dayta iti papel nga orihinal ti pirmana.
- e. Dagiti reklamo ket mabalin nga insurat ti sabali iti panangidiktar ti agrekreklamo. Nupay kasta, ti pinal a reklamo ket rumbeng a makita ti/dagiti agrekreklamo tapno makompirmar ken mapirmaan sakbay ti aktual a panangisumitir.
- f. Apaman a maawat ti reklamo, agdesision ti OCR no ania ti saklawen dayta, no maakseptar kadi wenno kasapulan ti kanayonan nga impormasion sakbay nga irugina ti bukodna nga imbestigasion. No bilang konektado ti reklamo kadagiti highway wenno airport, kadagiti aktibidad a saklawen ti HDOT, maimbestigaran ti kaso maitunos iti kalikaguman ti FHWA wenno FAA, kas agaplikar.
- g. Matingiting no maawat ti maysa a reklamo kadagiti sumaganad:
  - No umiso a tiempo a naipila ti reklamo.
  - No dagiti alegasion ramanenna ti puli, kolor, nasion a nagtaudan, lengguahe a maawatan, wenno patas a pannakatrato.
  - No dagiti alegasion ramanenna ti programa wenno aktibidad ti maysa a federal aid recipient, subrecipient wenno contractor.
  - No ti reklamo ket labes iti administratibo nga autoridad ti HDOT.
- h. Mabalin a maibasura ti reklamo gapu kadagiti sumaganad a rason:
  - Kiddawen ti agrekreklamo a mayatras ti reklamo.
  - Saan nga inkaskaso ti agrekreklamo ti maulit-ulit a kiddaw iti kanayonan nga impormasion a nasken tapno maiproseso ti reklamo, wenno agkedked wenno di makikooperar iti imbestigasion.
  - Saan a masapulan ti agrekreklamo kalpasan dagiti rasonable a panangikagumaan a mangkontak iti kasta a (tat)tao.
- i. Ti laeng OCR ti addaan autoridad a mangawat kadagiti reklamo tapno maimbestigaran. Iti uneg ti sangapulo (10) a regular nga aldaw (Lunes-Biernes) manipud pannakaawat ti reklamo, ipakaammo ti OCR ti panangawatna iti agsumbangir a dasig kasta met iti panangaksion iti reklamo. Ti aksion mabalin a ramanenna ti panangawat iti reklamo tapno maimbestigaran, panagkiddaw iti kanayonan nga impormasion wenno panangibasura iti reklamo. Ti reklamo ket maikkan iti numero ti kaso ken maiserrek iti rekord ti OCR kadagiti reklamo a mangdakamat iti nakaibatayan, ken ti maipagarup a diskriminasion.
- j. Amin a kakasta a reklamo ket maikonsulta met iti Federal Transit Administration tapno marepaso.

4. No bilang akuen ti HDOT ti panangimbestigar iti reklamo, ikkan ti OCR ti respondent iti oportunidad a mangsungbat kadagiti alegasion babaen ti surat. Addaan ti respondent iti sangapulo (10) aldaw manipud petsa ti naisurat a pakaaammo ti OCR iti panangawatna iti reklamo tapno ipaayna ti sungbatna kadagiti alegasion.
5. Iti uneg ti siam a pulo (90) aldaw manipud pannakaawat ti reklamo, isagana ti imbestigador ti HDOT ti parsial a report ti imbestigasion. Rumbeng a ramanen ti report ti pannakailawlawag ti insidente, pananginagan kadagiti nainterbiu, no ania dagiti nakuatan ken dagiti rekomendasion a solusion ti reklamo.
6. Ti parsial a report ti imbestigasion ket repasuen ken ipinal ti Coordinator ti OCR, ken Director ti HDOT.
7. Ti report ket rumbeng a maited iti agsumbangir a dasig, ken adda kopia a maipatulod iti FTA ken iti Department of the Attorney General.
8. Asinoman nga agrekreklamo a di kontento iti desision ti HDOT ket mapakaammuan iti kanayonan a kalintegan nga agapelar kadagiti sumaganad nga autoridad:
  - a. Mabalin nga agapelar ti agrekreklamo babaen ti administratibo a panangdengngeg babaen ti bukod a proseso ti HDOT. Daytoy a proseso ti panagapelar ket maitunos iti §91, ti Hawaii Revised Statutes.
  - b. Mabalin nga agipila ti agrekreklamo iti naisina a reklamo babaen ti Office of Civil Rights ti FTA, babaen ti impormasion a pakakontakan iti baba:

Federal Transit Administration
 Office of Civil Rights
 Attention: Complaint Team
 East Building, 5th Floor-TCR
 1200 New Jersey Avenue, SE
 Washington, DC 20590
 Telepono: (202) 366-4043

- c. Mabalin met ti agrekreklamo ti agipila iti naisina a reklamo babaen ti U.S. Department of Transportation Departmental Office of Civil Rights kas naidetalye iti sumaganad a link: <https://www.transportation.gov/civil-rights/complaint-resolution/public-complaint-process>.
- d. Mabalin met a kayat ti agrekreklamo ti agipila iti naisina a reklamo babaen ti Hawaii Civil Rights Commission. Adu pay nga impormasion maipapan iti daytoy ti masarakan ditoy: <http://labor.hawaii.gov/hcrc/> ken ti form ti panagreklamo iti panangaramid iti dayta ket mabalin met a masarakan iti ditoy: <https://labor.hawaii.gov/hcrc/files/2020/11/Intake-Form-PA-AS-10-23-2020-SCRW-10-30-fillable-form-sample-tm-11-20-better-boxes-working-form.pdf>.
- e. Mabalin met a kayat ti agrekreklamo ti kumontak iti U.S. Commission on Civil Rights para iti adu pay nga impormasion maipapan iti pakasarakan iti kanayonan a pamayan ti panagapelar wenno panagreklamo, a mabalinda nga aramiden dayta iti sumaganad a link: <https://www.usccr.gov/filing/>.

Seksion I:		
Nagan:		
Adres:		
Telepono (Balay):	Telepono (Trabaho):	
Email Address:		
Adda Makalikaguman a Ma-access a Format?	Dadakkel a Letra ☐	Audio Tape ☐
	TDD ☐	Sabali pay ☐
Seksion II:		
Para kadi kenka daytoy a reklamo nga ipilpilam?	Wen* ☐	Saan ☐
<i>*No "wen" ti sungbatmo iti daytoy a saludsod, mapanka iti Seksion III.</i>		
No saan, pakitedmo ti nagan ken relasion iti tao nga irekreklamom.		
Pangngaasim ta ilawlawagmo no apay a nangipilaka para iti maikatlo a dasig:		
Pangngaasim ta komfirmarem a naikkanka iti pammalubos ti naagrabiado a dasig no agipilpilaka para iti maikatlo a dasig.	☐ Wen	☐ Saan
Seksion III:		
Patiek a ti diskriminasion a napadasak ket naibatay iti (itsek ti amin nga agaplikar):		
Puli ☐ Kolor ☐ Nasion a Nagtaudan ☐		
Petsa ti Maipagarup a Diskriminasion (Bulan, Aldaw, Tawen): I-click wenna i- tap ditoy tapno i-enter ti text.		
Ilawlawag a naimbag no ania ti napasamak ken apay a patiem a napasaram ti diskriminasion. Deskribirem ti amin a tao a karaman. Iraman ti nagan ken impormasion a pakakontakan ti (tat)tao a nangipakita kenka iti diskriminasion (no ammon dayta) kasta met ti nagnagan ken impormasion a pakakontakan ti asinoman a saksi. No kasapulan ti ad-adu nga espasio, pangngaasim ta usarem ti likud daytoy a form.		
Seksion VI:		
Dati kadi a nangipilakan iti reklamo a diskriminasion iti daytoy nga ahensia?	☐ Wen	☐ Saan

No wen, pangngaasim ta ipaaymo ti aniaman nga impormasion kas reperensia maipapan iti napalabas a reklamom.

Seksion V:

Naipilam kadi daytoy a reklamo iti aniaman nga ahensia ti Gobierno Federal, Estado, wenno lokal nga ahensia, iti aniaman a korte ti Gobierno Federal wenno Estado?

Wen   Saan

No wen, inaganam ti amin nga agaplikar:

Ahensia ti Gobierno Federal:

Korte ti Gobierno Federal:

Korte ti Estado:

Ahensia ti Estado:

Lokal nga Ahensia:

Pangngaasim ta mangipaayka iti impormasion maipapan iti kontak a tao iti ahensia/korte a nakaipilaan ti reklamo.

Nagan:

Titulo:

Ahensia:

Adres:

Telepono:

Seksion VI:

Nagan ti ahensia a mairekreklamo:

Nagan ti tao a mairekreklamo:

Titulo:

Lokasion:

Numero ti Telepono (no adda):

Mabalinmo nga iragpin ti aniaman a naisurat a material wenno dadduma pay nga impormasion nga ibilangmo nga importante iti Reklamom. Kasapulan iti baba ti pirmam ken ti petsa

_____
Pirma

_____
Petsa

Pangngaasim ta personal nga isumitirmo daytoy a form iti adres iti baba, wenna ibusonmo daytoy a form iti:

Hawaii Department of Transportation
Office of Civil Rights
ATTN: Title VI
200 Rodgers Boulevard
Honolulu, HI 96819

Ti kopia daytoy a form ket masarakan online iti <https://hidot.hawaii.gov/administration/ocr/title-vi-program/>.